

Μανιφέστο Αστικού Κανιβαλισμού (Η διακήρυξη του Βερολίνου)

Wietske Maas & Matteo Pasquinelli

Περιεχόμενα

1. Στάντζα της εξόδου από το εξωτερικό
2. Στάντζα της ανόργανης ζωής
3. Στάντζα των οργανικών καταφυγίων
4. Στάντζα του τελλουρικού αντάρτικου
5. Στάντζα του τριαδικού χορού
6. Στάντζα της συμμαχίας με το παράσιτο
7. Στάντζα της ζωής ως ενσωμάτωση
8. Στάντζα του σώματος που τρώει το μάτι
9. Στάντζα της κοσμοφαγίας
10. Στάντζα της οσμής των αιώνων
11. Στάντζα της αυτοεπιβαλλόμενης πολιορκίας

1. Στάντζα της εξόδου από το εξωτερικό

Δεν θα έπρεπε ποτέ να εγκαταλείψουμε την πόλη
για χάρη ενός παρθένου εδάφους.

Δεν υπάρχει καμία αθώα κατάσταση της φύσης να υπερασπιστούμε:
οι πόλεις καθεαυτές είναι οικοσυστήματα που ευδοκιμούν,
μια αληθινή ‘ανθρώπινη συμμετοχή στη φύση’.¹

Στην πραγματικότητα, η φύση δεν κατασκευάζει καμία ιδέα της φύσης.

Η εικόνα της φύσης ήταν πάντα
ένα τεχνούργημα του ανθρώπινου πολιτισμού,
το σιδηρούν προσωπείο του σταδίου της εξέλιξής του.

Παραμένουμε όμως ανίδεοι:
η εικόνα της φύσης είναι ακόμα η προβολή
των ζωικών μας ενστίκτων και φόβων
στο περιρρέων περιβάλλον.

Οποιαδήποτε ουτοπία της φύσης θα είναι πάντα
— η εδαφική χειρονομία μιας μορφής ζωής.

Από τους αρχαιότερους χρόνους,
από τους Νεολιθικούς ακόμα και τους Παλαιολιθικούς,
η πόλη είναι αυτή που εφευρίσκει τη γεωργία.²

Αν στην αποικιοκρατική εποχή,
‘Η Ευρώπη ξεκινούσε να καταβροχθίζει, να χωνεύει τον κόσμο’,³
ο αστικός κανιβαλισμός είναι η νέμεσις
του ύστερου καπιταλισμού

¹ Karl Marx, *Grundrisse*, 1858.

² Gilles Deleuze and Felix Guattari, *Mille Plateaux*, 1980.

³ Fernand Braudel, *Civilisation matérielle, économie et capitalisme*, 1967.

2. Στάντζα της ανόργανης ζωής

Ο αστικός κανιβαλισμός αναδύεται
από το βιομορφικό υποσυνείδητο της μητρόπολης.

Εννευρωμένο από ροές ενέργειας και ύλης,
το αστικό τοπίο είναι ζωντανό.

Υδραυλικές δυνάμεις υποχωρούν και εφορμούν
μέσα από ένα μπερδεμένο κουβάρι καναλιών και υπονόμων,
το τρεχούμενο νερό ο βασικός μεταβολισμός της πόλης.

Τα κτίρια επίσης είναι υγρά στρώματα μετάλλων
— απλά πολύ αργά.

Ήταν οκτώ χιλιάδες χρόνια πριν:
η πόλη γεννήθηκε ως ο εξωσκελετός του ανθρώπου,
ως η εξωτερική σύμπτυξη των εσωτερικών οστών μας
για να προστατεύσει τις σχέσεις των σωμάτων
μέσα κι έξω από τα τείχη.⁴

Όπως τα κόκκαλά μας απορροφούν ασβέστιο από πέτρες,
το ανόργανο κέλυφος της πόλης δεν είναι παρά κομμάτι
ενός βαθύτερου *γεωλογικού μεταβολισμού*.

Τα ορυκτά συντετριμμένα και κρυμμένα
μέσα στα τούβλα των κτιρίων,
οργανικές μνήμες των προκατακλυσμικών οντοτήτων
απολιθωμένων στο μοντέρνο λαβύρινθο από μπετό.

⁴ Manuel Delanda, *A Thousand Years of Nonlinear History*, 1997.

3. Στάντζα των οργανικών καταφυγίων

Χορτάρια, κτήνη, έντομα, πτηνά,
και αόρατες λεγεώνες οργανισμών:
η πιο ανάμικτη δημοκρατία που έχει διακηρυχθεί ποτέ
ήταν εδώ στον αστικό αέρα.

Ακόμα και η πανούκλα και η πανώλη δεν ήταν ποτέ παθητικός λαός:
αόρατοι αρχιτέκτονες, επανασχεδίασαν δρόμους και σπίτια,
σχηματίζοντας επίσης και τα ιδρύματά μας, τη μορφή των νοσοκομείων και των φυλακών.⁵

Κάθε τοίχος κατοικείται και καταναλώνεται
από τις αόρατες διατροφικές αλυσίδες μικροβίων και μούχλας,
όπου το όριο μεταξύ οργανικής και ανόργανης ζωής θολώνει.

Τα κτίρια αναπνέουν και ζυμώνουνε
— η αρχιτεκτονική είναι το καταφύγιο της ζωής.

⁵ Michel Foucault, *Surveiller et punir*, 1975.

4. Στάντζα του τελλουρικού αντάρτικου

Ο αστικός κανιβαλισμός είναι η τέχνη της υπερανάπτυξης.

Δεν υπάρχουν ούτε σχισμές ούτε ενδιάμεσα,
όλα αναπτύσσονται — εναντίων όλων των άλλων.

Όπως στην εποχή της Γαλλικής επανάστασης,
είμαστε η Τρίτη Τάξη που εξεγείρεται ενάντια στο παλιό καθεστώς,
—ένα *trito topio* που εξεγείρεται ενάντιων του Μεγάλου Τοπίου.⁶

Δεν εκφράζουμε ούτε εξουσία
ούτε γυμνή υποταγή στην εξουσία,
αλλά την κοινή *potentia* του χώματος
—ένα τελλουρικό αντάρτικο

Θυμηθείτε την πολιορκία της Παρισινής Κομμούνας,
όταν οι κομμουνάροι έφαγαν τα ζώα του ζωολογικού κήπου
κι έτσι ενεπλάκησαν σε μια επαναστατική και χαρούμενη
διεύρυνση του εδώδιμου.

Ήταν επειδή ποτέ δεν είχαμε γραμματικές,
ούτε συλλογές από παλιά φυτά.
Και ποτέ δεν γνωρίζαμε τι ήταν αστικό,
προαστιακό, συνοριακό και ηπειρωτικό'.⁷

Η αντιστροφή των συνόρων σε ζωή
— η πόλη καταβροχθίζει τον εαυτό της.

⁶ Gilles Clement, *Manifeste pour le Tier-paysage*, 2004.

⁷ Oswald de Andrade, 'Manifesto Antropófago', 1928.

5. Στάντζα του τριαδικού χορού

Οι αστικοί κανίβαλοι,
δεν αναγνωρίζουν το Κοινοβούλιο των Πραγμάτων
ούτε τις λειτουργικότητες των δυαδικών οικολογιών
που κόβουν την πόλη σε αποσπασματικές αφαιρέσεις!⁸

Η ζωή είναι σε τριαδική κίνηση μακριά από την ισορροπία.

‘Παρασιτούμε ο ένας τον άλλο και ζούμε ανάμεσα σε παράσιτα’.⁹

Κατοικούμε την αιώνια γένεση:
— *natura naturans*,
την ατέρμονη αλυσίδα οργανισμών που καταβροχθίζουν ο ένας τον άλλο
μέχρι και τους αόρατους:

‘Το φρούτο χαλάει, το γάλα ξυνίζει,
το κρασί γίνεται ξύδι, τα λαχανικά σαπίζουν...
Όλα βρίσκονται σε ζύμωση,
όλα σαπίζουν,
όλα αλλάζουν’.¹⁰

Μικροοργανισμοί επιστρέφουν το νεκρό μας σώμα στο χώμα
— η σήψη είναι νεκρή φύση.

⁸ Όπως στο: Bruno Latour, *Nous n'avons jamais été moderne: Essai d'anthropologie symétrique*, 1991.

⁹ Michel Serres, *Le Parasite*, 1980.

¹⁰ Michel Serres, *Le Parasite*, 1980.

6. Στάντζα της συμμαχίας με το παράσιτο

Ανανεώνουμε τη συμμαχία με το βασίλειο των παρασίτων
που έκαναν την ανθρωπότητα να νικήσει τους πρώτους πολέμους
ενάντια σε αόρατους εχθρούς.

Η μαγιά ήταν ο θεϊκός παράγωντας
που έκανε το θαύμα του να μετατρέψει το νερό σε κρασί
— και μας έδωσε τη Νέα Ζωή

‘Μπύρα, κρασί, και ψωμί,
τροφές της ζύμωσης, του αφρίσματος, τροφές της αποσύνθεσης,
παρουσιάστηκαν ως εγγυήσεις απέναντι στο θάνατο...
Αυτές ήταν οι πρώτες μας μεγάλες νίκες ενάντια στα παράσιτα,
τους αντιπάλους μας...

Από τους Ολύμπιους μέχρι το Μυστικό Δείπνο,
γιορτάσαμε τη νίκη στην οποία χρωστάμε τη ζωή μας,
την αιωνιότητα της φυλογένεσης,
και τη γιορτάσαμε στο φυσικό της σημείο,
— το τραπέζι.¹¹

¹¹ Michel Serres, *Le Parasite*, 1980.

7. Στάντζα της ζωής ως ενσωμάτωση

‘Το πιο βασικό ρήμα είναι το τρέφω,
το πιο θεμελιώδες, το πιο ριζωμένο.
Εκφράζει την αρχέγονη δραστηριότητα,
την πρωταρχική, βασική λειτουργία,
την πράξη που ‘Εγώ’ εμπλέκομαι ακόμα πριν να γεννηθώ
και αρχίσω να αναπνέω.

Γι’ αυτό το λόγο ανήκω στη γη για πάντα.
Όπως το μικρότερο ζώο που σέρνεται στο χώμα,
όπως το μικρότερο φυτό,
Εγώ ξεκίνησα
— τρέφοντας τον εαυτό μου’¹².

Δεν ήταν μέσω ενός παιχνιδιού της γενετικής ρουλέτας,
αλλά μέσω μιας πράξης καθαρού κανιβαλισμού
ξεκίνησε η εξέλιξη:
μικρότερα κύτταρα εγκλωπωμένα σε μεγαλύτερα,
παλιά είδη στη ζεστή κοιλιά των νέων.¹³

Η ζωή γεννήθηκε στον πλανήτη μέσω της φιλικής κατάποσης.

*

Όλη η ζωή του πνεύματος, από την ποίηση μέχρι τη φιλοσοφία,
μεταφέρει τα ίχνη αυτού του μακρινού περιστατικού,
αυτής της αρχαίας ενδο-συμβίωσης.

Η έμπνευση είναι πάντα ενσωμάτωση.

‘Όλη η ευχαρίστηση, όλη η χώνεψη και απορρόφηση,
είναι φαγητό...
Όλη η πνευματική απόλαυση μπορεί να εκφραστεί μέσα απ’ το φαγητό.
Στη φιλία, ένας τρώει από τον φίλο πραγματικά,
ή τρέφεται με αυτόν...
—και σε ένα αναμνηστικό δείπνο για ένα φίλο,
απολαμβάνοντας, με έντονη, υπεραισθησιακή φαντασία,
τη σάρκα του σε κάθε δαγκωματιά,
και το αίμα στην κάθε γουλιά’.¹⁴

¹² François Jullien, *Nourrir sa vie: A l'écart du bonheur*, 2005.

¹³ Lynn Margulis, *Origin of Eukaryotic Cells*, 1970.

¹⁴ Novalis, ‘Teplitz Fragments’, 1798.

8. Στάντζα του στόματος που τρώει το μάτι

Τρώγοντας το 'Εγώ' — τρώγοντας το μάτι.

Το όχημα της εμπειρίας του κόσμου
είναι η ενσωμάτωση και όχι η αίσθηση.

Για τους αρχαίους ανθρώπους,
το πνεύμα ήταν απλά η αναπνοή
που φυσάει μέσα από το στόμα.
Και ο *Homo sapiens* ήταν ο άνθρωπος με γεύση,
ο άνθρωπος με τον εκλεπτυσμένο ουρανίσκο.¹⁵
Και όλη η επιστήμη ήταν κρυφά έτσι
ένα παρακλάδι της γαστρονομίας
— της τέχνης του να κυβερνάς το στομάχι.

Από την οροφή του στόματος,
ο δυτικός πολιτισμός αναπτύχθηκε ακόμα περισσότερο
και επεκτάθηκε από το μάτι και το βλέμμα μόνο,
και το μάτι έγινε το αρχέτυπο όλων των τεχνών
και επέβαλλε την αυτοκρατορία του για αιώνες...

*

Ακόμη και σήμερα η ψυχανάλυση
διακηρύττει την ηδονοβλεψία του νου
με όλα τα οικογενειακά δράματα, *natures mortes*,
και πολιτικά φαντάσματα...

Όχι, το υποσυνείδητο δεν είναι ένα θέατρο...
— αλλά το μεγάλο στόμα!

Ευτυχισμένος είναι αυτός που γνωρίζει
ότι όλα τα ταμπού και τα τραύματα μπορούν να κανιβαλιστούν!

Η επιθυμία είναι μια μηχανή καταβροχθίσματος, χώνεψης, αφοδείωσης,
κατασπαράγματος

‘Ο κανιβαλισμός μόνος μας ενώνει.
Κοινωνικά. Οικονομικά. Φιλοσοφικά...
Το πνεύμα αρνείται να συλλάβει μια γλώσσα δίχως σώμα.
Ανάγκη για το κανιβαλιστικό εμβόλιο... ενάντια στις μεσουράνιες θρησκείες.
Και ενάντια στις εξωτερικές ανακρίσεις... Κανιβαλισμός.
Η μόνιμη μεταμόρφωση του Ταμπού σε τοτέμ...

Κάτω οι φυτικές ελίτ
— σε επικοινωνία με το έδαφος!¹⁶

¹⁵ Η Λατινική λέξη *sapiens* προέρχεται από το *sapor*, που σημαίνει ‘γεύση’, και αυτό από το *sapa* που σημαίνει ‘χυμός’.

¹⁶ Oswald De Andrade, ‘Manifesto Antropófago’, 1928.

9. Στάντζα της κοσμοφαγίας

Η ύλη του κόσμου μαγειρεύεται και καταβροχθίζεται ασταμάτητα
— το στομάχι είναι το μεγάλο
έξω από εμάς.

Η φωτιά των αστεριών σφυρηλατεί τα άτομα:
η εσωτερική κοσμογραφία του ανθρώπου περιστρέφεται
γύρω από τη φωτιά της αιώνιας χώνεψης.¹⁷

‘Αν έχω οποιαδήποτε γεύση, είναι μετά βίας
Για οτιδήποτε εκτός της γης και των πετρών
Ας φάμε αέρα,
Πέτρα, κάρβουνο, σίδηρο
Τις πέτρες που σπάει ένας ζητιάνος,
Τις παλιές πέτρες των εκκλησιών...’¹⁸

Ivre de terre!
Μεθυσμένοι από γη!

¹⁷ Gaston Bachelard, *La psychanalyse du feu*, 1938.

¹⁸ Arthur Rimbaud, ‘Fetes de la Faim’, 1872.

10. Στάντζα της οσμής των αιώνων

Αναπνέοντας ξανά την ‘οσμή των αιώνων’,
μέσα στη δυσοσμία των χαρακωμάτων του πεδίου μάχης
και κατα μήκος των εξοχών της λιμοκτονίας,
και υπό τα καμουφλάζ του Καρναβαλιού.

Κάθε μάγειρας φοράει ακόμα τη μάσκα του θανάτου.

Η ιστορία της γαστρονομίας είναι στην πραγματικότητα
το ξεχασμένο παρελθόν της θανατηφόρας έλλειψης.¹⁹

Οι συνταγές κατέγραφαν τις παραβλεπόμενες χαρτογραφίες
των αυτοκρατοριών σε πόλεμο, τα ίχνη των μεταναστευτικών συναντήσεων
και τις επιστρωματώσεις των βαρβαρικών επιδρομών.

Οι μαγειρικές τέχνες
εγέρθηκαν από την εφευρετικότητα των ‘φτωχών’
ενάντια στην μητροκτονική φύση
— και ποτέ από τη φτώχεια.

¹⁹ Piero Camporesi, *Il paese della fame*, 1978.

11. Στάντζα της αυτοεπιβαλλόμενης πολιορκίας

Στο Μεσαίωνα ήταν ο φόβος
να κατανεμηθεί κλήρος μέσα στα ενισχυμένα τείχη
για να καλλιεργείται φαγητό κατά τη διάρκεια επιθέσεων.

Σήμερα νέες δυνάμεις επιχείρησαν
να πολιορκήσουν την πόλη — αλλά από μέσα.

Σήμερα είναι ο καιρός των βιώσιμων κήπων
να μετενσαρκώσουν τα νέα φαντάσματα της πολιορκίας
— και το ‘ηθικό ισοδύναμο’ του πολέμου.

Ο ειρηνοποιημένος ορίζοντας της βιωσιμότητας
φανερώνεται σαν περίοδος πολέμου δίχως πόλεμο,
η εχθρικότητα ενός ήσυχου Στρατού Φαντασμάτων.

Ο πατριωτικός πόλεμος για πλεόνασμα έχει όντως μετακινήσει
το βασικό του μέτωπο στο εσωτερικό μέτωπο.

Ο πατριωτικός πόλεμος είναι τώρα πόλεμος στο πλεόνασμα:
στον ατομικό υπολογισμό της ενέργειας, του νερού, των πρωτεϊνών,
και κάθε κοινωνικής όρεξης.

Ενώ το έξω πλέον δεν υπάρχει,
μέσα στην ιδεολογία της αποανάπτυξης
έχουμε εγκαθιδρύσει τα σύνορα
της προσωπικής μας πολιορκίας.

Αστικοί κανίβαλοι,
— φάτε τους πλούσιους!